

İhsan Bey (Sağlam) (1876-1949)

1876'da (1292) Trabzon'da doğdu. Babası Hacı Süleymanzade Tufan Necati Efendi'dir. İlköğrenimini, Trabzon İbtidai Mektebinde, orta öğrenimini de Askeri Rüştiyesinde tamamladı. Daha sonra İstanbul'da Kuleli Askeri İdadisinde öğrenim gördü. 13 Nisan 1890'da Kara Harp Okuluna girdi. 13 Mart 1893'te piyade teğmen rütbesiyle mezun olduktan sonra Dördüncü Ordu emrine verildi. Trabzon ve Erzincan bölgelerinde Nizamiye 27. alay 3. taburunda görevlendirildi. 17 Eylül 1896'da üsteğmen olarak Trabzon Redif Taburu'na atandı. 1897'de Osmanlı-Yunan Savaşı'na katıldı. 23 Ekim 1901'de yüzbaşılığa yükseltilerek Elazığ'da Nizamiye 24. alay 4. taburuna bölük komutanlığına atandı. Bundan sonraki görev yeri, 13 Aralık 1906'da, Bitlis Redif Taburu oldu. 25 Temmuz 1909'da Doğu İlleri Jandarma Düzenlemesi'yle memur kurulu tarafından jandarma sınıfına geçirilerek aynı yılın Eylül ayında Diyarbakır Jandarma Taburu Komutanlığına tayin edildi. 19 Ekim 1919'da Trabzon Jandarma Okulu Müdürlüğüne getirildi. 27 Nisan 1911'de rütbesi binbaşılığa yükseltildi. Bu görevde bulunurken politika ile meşgul olduğu öne sürülerek 10. Kolordu Divan-ı Harbindeki yargılamadan beraat edip jandarma teşkilatına geri döndü. 1913'te Samsun Jandarma Tabur Komutanlığına atandı. 1913 yılının Eylül ayında Diyarbakır Jandarma Alay Komutanı oldu ve 1914'te Bitlis Jandarma Alay kumandanı ile yer değiştirdi. Bu sırada Osmanlı Mebusan Meclisi'nin 3. döneminde vefat eden Ali Rıza Efendi yerine 20 Temmuz 1914'te Mardin milletvekili seçildi. Mebus olması nedeniyle 10 Mayıs 1915'te Ordu'dan emekliye ayrıldı. Meclisteki görevini, meclisin feshedildiği 23 Aralık 1915 tarihine kadar sürdürdü. Mondros Mütarekesi'nden sonra feshedilen İttihat ve Terakki Fırkası yerine kurulan Teceddüt Fırkası'na girdi. Fırkanın yönetim kuruluna seçildi ve burada Kuvay-ı Milliye'nin kuruluşuna kadar hizmet etti. Milli Mücadele'nin başlamasını izleyen günlerde Trabzon'a dönerek burada Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin çalışmalarına katıldı. Trabzon vilayeti namına Heyeti Temsiliye azalığına seçilerek Ankara'ya geldi. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin birinci döneminde aynı anda iki yerden milletvekili seçilmesi üzerine Diyarbakır'ı tercih eden Hamdi Efendi yerine Siverek milletvekili oldu. 17 Mayıs 1920'de meclise katıldı. Ancak görülen lüzum üzerine 19 Mayıs 1920'de Kayseri mutasarrıflığına tayin edildi. Bu görevdeyken kabul edilen "Nisab-ı Müzakere Kanunu"nun, memurluk ile milletvekilliğinin aynı anda bir kişi üzerinde bulunmasını yasaklanması nedeniyle mebusluk ve mutasarrıflık arasında tercih yapmak zorunda kaldı. 4 Ekim 1920'de milletvekilliğinden çekilerek mutasarrıflığı tercih etti. 17/18 Kasım 1920'de Ankara Valiliği'ne getirildi. 19 Nisan 1922'de Zonguldak mutasarrıfı oldu. 14 Ocak -11 Mayıs 1923 tarihleri

İhsan Sağlam

arasında Trabzon Vali vekilliğinde bulundu. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ikinci dönemi için milletvekilliğine adaylığını koymak üzere 11 Ağustos 1923'te görevinden çekildi. 26 Ağustos 1923'te 241 oy alarak Ergani'den milletvekili seçildi. 12 Eylül 1923'te mazbatasını onaylandı. TBMM'de zabıtlara geçmiş herhangi bir konuşmasına rastlanmamakla birlikte Kanun-u Esasi (Anayasa), Tetkik-i Hesabat (Maliye), Adliye, Nafia (Bayındırlık), Nizamname-i Dahili (İçtüzük) ve Tütün ve Sigara Kağıdı İnhisarı Layihası Tetkik Komisyonlarında çalıştı. Ayrıca, 2 Ocak 1927'de Adana'da ve 12 Şubat 1927'de Maraş'ın kurtuluş bayramlarına katılan heyette yer aldı. Milletvekilliği bu dönemde sona erince İstanbul'a yerleşti. Evli ve 3 çocuk babası olup yaşamının İstanbul'da sona erdiği 29 Mart 1949'a kadar herhangi bir iş ile meşgul olmadı.

Hacer GÖL

KAYNAKÇA

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi, Milli Mücadele ve TBMM I. Dönem 1919-1923**, C 3, TBMM Yayınları, Ankara, 1994.

TBMM Albümü 1920-1973, C 1, Ankara 1973.

TBMM Albümü 1920-2010, C 1, Ankara 2010.

TBMM Sicil Arşivi, İhsan Bey (SAĞLAM) Seçim Mazbatasını, 396/1-1,2

TBMM Sicil Arşivi, İhsan Bey (SAĞLAM), Hal Tercümesi, 396/1-1,2

TBMM Zabıt Tutanakları

YEDEK, Şahin, " Milli Mücadele Dönemi Vilayeti Ergani Madeni (Vali ve Milletvekillerinin Çalışmaları)", **18. Türk Tarih Kurumu Kongresi**, Ankara 2018, ss. 673- 691.

29/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ihsan-bey-saglam-1876-1949/?pdf=7549> adresinden erişilmiştir